

TÁJÉKOZTATÓ

2020 első negyedében sikeresen elindult az azonnali fizetési szolgáltatás és tovább bővült az elektronikus pénzforgalom

Budapest, 2020. június 15. – 2020 első negyedében jelentősen nőtt a fizetési kártyák, valamint a koronavírus-járvány kitörésével párhuzamosan a különböző házzozzállítási szolgáltatások gyors terjedésének és az érintésmentes fizetés előnyben részesítésének hatására az internetes kártya-elfogadóhelyek száma. Az elektronikus fizetési forgalom bővülése továbbra is elsősorban a fizetési kártyás vásárlások számának és értékének dinamikus növekedéséből származik. A hazai kibocsátású kártyákkal belföldön lebonyolított vásárlási forgalom darabszámban 13, értékben pedig 23 százalékos emelkedést mutatott 2019 első negyedéhez képest. A forgalom bővüléséhez erőteljesen hozzájárultak az online kártyás vásárlások, amelyek darabszámban 38, értékben pedig 50 százalékos növekedést értek el 2019 azonos időszakához képest. Az átutalások esetében szintén folytatódott a korábbi időszakokat jellemző stabil növekedési trend azzal, hogy az egyedi forint átutalások értéke jelentősebb mértékben, közel 12 százalékkal bővült az előző év azonos időszakához képest. Ehhez hozzájárult az azonnali fizetési szolgáltatás 2020. március 2-i indulása is, ami mérföldkövet jelent a hazai pénzforgalomban. A fizetési rendszerek forgalma 2020 első negyedében tovább nőtt, a pénzforgalmi likviditás változatlanul bőséges.

A hazai pénzforgalmi szolgáltatók által vezetett fizetési számlák száma és összetétele tekintetében 2020 első negyedében nem történt jelentős változás, számuk kevéssel 10,4 millió felett alakult. Emellett az elsődlegesen fizetési célra használt fogyasztói számlák száma továbbra is megközelítőleg 6,7 millió volt. A hazai kibocsátású fizetési kártyák száma ugyanakkor 185 ezer darabos növekmény következtében megközelítette a 9,6 milliót, ami 2 százalékos bővülés 2019 végéhez képest. A fizetési kártyákon belül továbbra is a betéti kártyák a meghatározóak, arányuk kis mértékű növekedést követően 2020 első negyedének végén megközelítette a 87 százalékot. Az érintőkártyák száma is tovább emelkedett, a közel 247 ezer darabos bővülés következtében számuk megközelítette a 8,3 milliót, ami 3,1 százalékos növekedés 2019 végéhez képest, arányuk pedig az összes fizetési kártyán belül meghaladta a 86 százalékot. A hazai pénzforgalmi szolgáltatók fizeteskártya-elfogadói hálózatához tartozó fizikai kereskedői elfogadóhelyek, valamint az elfogadóhelyeken üzemelő POS terminálok vonatkozásában egyaránt csekély mértékű, 1 százalék alatti növekedés történt 2020 első negyedében. Az elfogadóhelyek száma megközelítette a 115 ezer, a termináloké pedig a 148 ezer darabot. Mindazonáltal az MNB felé adatszolgáltatási kötelezettséggel nem rendelkező külföldi szolgáltatók hazai terjeszkedése lefelé torzítja ezeket az értékeket, mivel egyre szélesebb körben nyújtanak határon átnyúlóan fizeteskártya-elfogadói szolgáltatást és üzemeltetnek Magyarországon POS terminálokat. A kártya fizikai jelentlétét nem igénylő internetes elfogadóhelyek száma ugyanakkor 8 százalékos növekedést követően meghaladta a 14 ezret, amihez nagymértékben hozzájárulhatott a koronavírus-járvány hatására a különböző házzozzállítási szolgáltatások gyors térnyerése.

2020 első negyedében is folytatódott a fizetési kártyás vásárlási forgalom bővülése. A hazai kibocsátású kártyákkal belföldön 1 754 milliárd forintot meghaladó összértékben lebonyolított mintegy 228 millió vásárlási tranzakció darabszámban 13, értékben pedig 23 százalékos növekedést jelentett 2019 első negyedéhez képest. Jelentős bővülés történt a megelőző év azonos időszakához viszonyítva a hazai kibocsátású kártyák külföldi használata tekintetében is, a darabszámban 16, értékben pedig 26 százalékos növekedés következtében a lebonyolított vásárlási tranzakciók száma megközelítette a 23 milliárd darabot, értéke pedig a 280 milliárd forintot. A forgalom alakulásával kapcsolatban ugyanakkor megfigyelhető, hogy a koronavírus-járvány hatására gyorsan terjedő házhozzállítási szolgáltatásoknak, illetve ehhez kapcsolódóan a tudatos fogyasztói magatartásnak is köszönhetően jelentős mértékben bővültek az internetes vásárlások. A hazai fizikai kereskedőknél lebonyolított tranzakciók száma 10, értéke pedig 18 százalékkal emelkedett az előző év azonos időszakához képest, ami némi lassulást jelez a korábbi időszakokhoz viszonyítva és kapcsolatban állhat a járvány márciusi kitörésének negatív gazdasági hatásaival, ugyanakkor az internetes vásárlások esetében az adatok kiugró, rendre 38, illetve 50 százalékos bővülést jeleznek. Külföldi viszonylatban még markánsabb a különbség, ami részben a határokon átnyúló utazások visszaeséséhez, illetve korlátozásához köthető. A külföldi fizikai kereskedőknél lebonyolított tranzakciók számában ugyan még 8 százalékos növekedés történt 2020 első negyedében a megelőző év azonos időszakához képest, ugyanakkor értékben 2 százalék feletti volt a visszaesés. A külföldi internetes forgalom tekintetében pedig az értékek rendre 19, illetve 38 százalékos bővülést mutatnak. Mindezek eredményeként az online vásárlási tranzakciók száma az összes vásárlási tranzakción belül már meghaladta a 17, értéke pedig a 27 százalékot. Jelentős átrendeződés történt a kártyahasználat vonatkozásában a hagyományos és érintéses vásárlási tranzakciók között is, amit az érintéses tranzakciók esetében a kötelező PIN kód használat értékhatárának 5 ezer forintról 15 ezer forintra történő emelése tovább erősíthet a jövőben. 2019 első negyedéhez képest a magyarországi fizetésikártya-elfogadó hálózatban lebonyolított érintéses vásárlási tranzakciók aránya a POS terminálon végrehajtott összes vásárlási tranzakción belül darabszám tekintetében, 4,3 százalékpontos emelkedést követően, megközelítette a 93 százalékot, értéke pedig, 6,8 százalékpontos bővülés eredményeként, meghaladta a 85 százalékot.

A hazai fizetési kártyás belföldi készpénzfelvételek száma esetében nagyobb mértékű, 4 százalékot meghaladó visszaesés volt megfigyelhető 2020 első negyedében a megelőző év azonos időszakához képest, a készpénzfelvételek értéke azonban 8 százalékot meghaladó mértékben növekedett. Ennek eredményeként az egy tranzakcióra jutó érték több, mint 13 százalékos emelkedést követően megközelítette a 87 ezer forintot.

Az egyedi forint átutalások száma tekintetében folytatódott a korábbi stabil növekedés, 2019 első negyedéhez képest közel 3 százalékos bővülés történt 2020 elején. Ennek az eredményeként az egyedi forint átutalások száma megközelítette a 66 milliót. Az átutalások értéke esetében jelentősebb, közel 12 százalékos emelkedés történt, amihez hozzájárulhatott az azonnali fizetési rendszer 2020. március 2-i indulása is. Ennek hatására az egyedi forint átutalások értéke meghaladta a 172 ezer milliárd forintot. A csoportos beszedések vonatkozásában is folytatódott a növekedés, számuk az előző év azonos időszakához képest közel 1 százalékkal emelkedett meghaladva a 19 milliót, értékük pedig 2 százalékot meghaladó bővülést követően kevéssel 249 milliárd forint alatt alakult.

2019 utolsó negyedében a megelőző év azonos időszakához viszonyítva a kibocsátói oldalon elkövetett fizetési kártyás visszaélések száma közel 29 százalékos visszaesés eredményeként 15 ezer darab alatt alakult. A visszaéléssel okozott kár értéke pedig 45 százalékot meghaladó visszaesést követően alig haladta meg a 280 millió

forintot. Ugyanakkor továbbra is jellemző, hogy a visszaélések elsősorban a kártya fizikai jelenlétét nem igénylő, főként internetes vásárlási tranzakciókat érintik, darabszámban a visszaélések közel 88, értékben pedig több, mint 89 százaléka köthető ehhez a forgalomhoz. Mindezek mellett a fogyasztóknak kedvező jogszabályi háttér miatt a pénzforgalmi szolgáltatók által a kibocsátói oldalon a negyedév során leírt teljes kár kevéssel 10 százalék feletti részét, 34 millió forintot kellett a kártyabirtokosoknak viselniük. Ugyanakkor az elfogadói oldalon mind a visszaélések száma, mind az okozott kár értéke jelentősen nőtt az előző év azonos időszakához képest. A visszaélések száma 147 százalékkal 3 000 darabra, az okozott kár értéke pedig 57 százalékkal 131 millió forintra nőtt. Mindazonáltal a kártyás visszaélések teljes forgalomhoz viszonyított aránya továbbra is elhanyagolható mértékű. Az elektronikus pénzforgalomban bekövetkezett egyéb sikeres visszaélések esetében is hasonlóan csekély mértékű arányokról beszélhetünk, ugyanakkor számuk és értékük is megnőtt a korábbi időszakokhoz képest. 57 darab sikeres visszaélés történt 2020 első negyedévében, amelyek értéke 261 millió forint volt.

2020 első negyedévében a pénzügyi intézményeknek 141 milliárd forint bevétele származott pénzforgalmi szolgáltatások nyújtásából, ami közel 6 százalékos emelkedést jelentett az előző év azonos időszakához képest. A legnagyobb bevételt továbbra is az átutalásokhoz kapcsolódóan realizálták, ami az összes bevételen belül több, mint 24 százalékos arányt képviselt. A pénzforgalmi szolgáltatók fizetési kártya elfogadásából származó bevételei közel 23 százalékkal bővültek az előző év azonos időszakához képest és megközelítették a 13 milliárd forintot, ami döntő mértékben a forgalom bővüléséből adódott.

2019 utolsó negyedévéhez képest a VIBER forgalom értéke 13 százalékkal, míg a teljesített tranzakciók száma 3 százalékkal nőtt 2020 első negyedévében. Az előző év azonos időszakához képest a forgalom szintén növekedett, a forgalmi érték 35, míg a tételek száma 9 százalékkal. A forgalom ezen bővülése elsősorban a nagyobb (10 milliárd forint feletti) értékű tranzakciókat érintette. Az előző év azonos időszakához viszonyított jelentős értékbeni növekedés elsősorban a bankközi- és az értékpapír-ügyletek növekedésének tudható be, míg a forgalom számosságának bővülése főként a bankközi tételek gyarapodásának tulajdonítható. A nagy mértékű értékbeni növekedésnek köszönhetően a VIBER-ben teljesült tranzakció átlagos értéke 190 millió forinttal emelkedett az előző év azonos negyedévéhez képest. A vizsgált időszakban összességében 481 ezer darab tétel teljesült a VIBER-ben, mintegy 471 ezer milliárd forint értékben.

Az előző negyedévhez mérten a VIBER-tagok likviditása kismértékben (4 százalékkal), míg az előző év azonos időszakához képest 5 százalékkal nőtt. A VIBER-tag hitelintézetek forgalmuk lebonyolításához az előző negyedévhez hasonlóan továbbra sem kényszerültek hitelkeretük jelentős használatára, a maximális hitelkeret-kihasználtság (MHKK) értéke rendszerszinten alacsony (5-11 százalék körüli) szinten mozgott 2020 első negyedévében. Az MNB javára zárolt értékpapír portfólió összetételében lényeges változás szintén nem volt, az állampapírok részaránya továbbra is magas, 66-68 százalék körüli.

Az előző év azonos időszakához mérten a Bankközi Klíring Rendszer forgalmának értéke 11 százalékkal, tételek száma 4 százalékkal nőtt. Az éves szintű értékbeni növekedés egyrészt az egyedi átutalási megbízás forgalmának bővülésére, másrészt az azonnali elszámolás indulására vezethető vissza. 2020 első negyedévében összességében mintegy 82 millió darab tranzakció került elszámolásra, 32 ezer milliárd forint értékben, melyből az azonnali elszámolásban a 2020. március 2-i indulástól számított első hónapban összesen 9,7 millió darab tranzakció teljesült, mintegy 1,4 ezer

milliárd forint értékben. A rendszertagok bőséges likviditást biztosítottak az azonnali átutalási tranzakciók zavartalan teljesítése érdekében. Márciusban összesen 11 alkalommal történt VIBER üzemidőn kívüli azonnali hitel folyósítás (összesen 2,9 milliárd forint értékben). A rendszer által biztosított automatizmusnak köszönhetően a likviditás-bevonásokra már a likviditási kockázat felmerülését megelőzően sor került, így egyetlen esetben sem merült fel valamely rendszertag fizetési forgalmának likviditáshiány miatti leállása.

Technikai segédlet

Az ügyfélátutalások elemzésére a [Pénzforgalmi táblakészlet](#) „Pénzforgalom” alfejezetében megtalálható idősorokat alkalmazzuk. Amennyiben kizárólag a pénzügyi infrastruktúrák működéséről szeretnénk bővebb információkat megtudni, a „Fizetési- és értékpapír elszámolási rendszerek működése” című alfejezetben megtalálható statisztikákat használjuk.

MAGYAR NEMZETI BANK
PÉNZÜGYI INFRASTRUKTÚRÁK IGAZGATÓSÁG
STATISZTIKAI IGAZGATÓSÁG

Részletes táblázatok: [Pénzforgalmi táblakészlet](#)

Elérhetőség:

Tel.: + 36 (1) 428-2750

Fax: + 36 (1) 429-8000

E-mail: sajto@mnbb.hu